



CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/99/2000

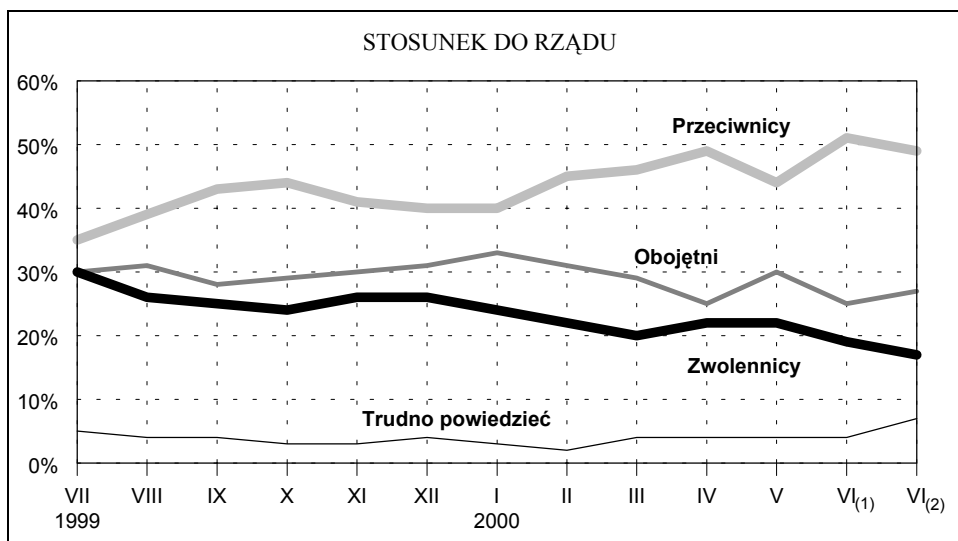
STOSUNEK DO MNIEJSZOŚCIOWEGO RZĄDU AWS

KOMUNIKAT Z BADAŃ

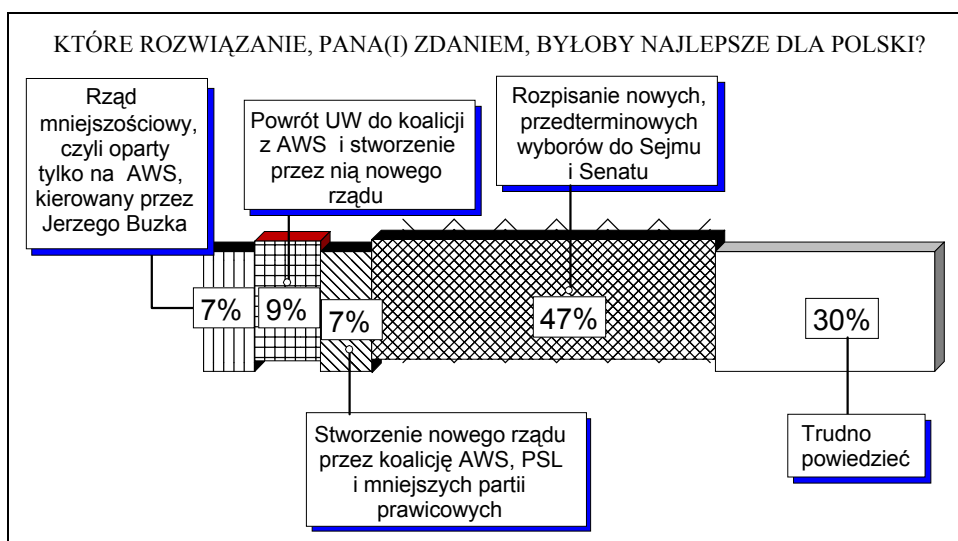
WARSZAWA, CZERWIEC 2000

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Poparcie dla mniejszościowego gabinetu rządowego, opartego tylko na AWS, jedynie nieznacznie różni się od poparcia udzielanego rządowi koalicji AWS-UW w ostatnich miesiącach jego istnienia.



- Tylko niespełna jedna trzecia (30%) ankietowanych sądzi, że rząd mniejszościowy utrzyma się do jesieni 2001 roku, a więc do upływu pełnej, czteroletniej kadencji obecnego Sejmu. Równocześnie blisko połowa (47%) badanych uważa, że w obecnej sytuacji rozwiązaniem najkorzystniejszym dla kraju byłyby przedterminowe wybory parlamentarne.



- Za ponownym zawiązaniem się koalicji AWS-UW i utworzeniem przez nią nowego rządu opowiada się nieco więcej zwolenników Unii Wolności (30%) niż sympatyków AWS (24%).

Wyjaśnienie sytuacji po kryzysie koalicyjnym w niewielkim stopniu wpłynęło na poprawę nastrojów społecznych¹. W stosunku do pierwszej dekady czerwca tylko minimalnie zmalała liczba osób sądzących, że sytuacja w kraju zmierza w złym kierunku.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań											
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI ₍₁₎	VI ₍₂₎
	1999					2000						
	w procentach											
W dobrym	27	30	23	28	26	32	27	19	19	25	18	17
W złym	60	61	67	59	59	55	64	67	67	62	72	69
Trudno powiedzieć	13	9	10	13	15	13	9	13	14	13	10	14

Prawdopodobnie zbyt mało czasu upłynęło, by respondenci mogli ocenić skutki zmian, jakie zaszły w wyniku rozpadu koalicji AWS-UW. Można przypuszczać, że badani powstrzymują się od wyrażenia stanowiska w tej sprawie, gdyż nie wiadomo jeszcze, jaki będzie wpływ rozpadu koalicji na ogólny rozwój sytuacji w kraju. Możliwe też, że nie tylko kryzys polityczny był przyczyną spadku nastrojów na początku czerwca.

Dwa tygodnie po wyjściu UW z koalicji rządowej, wskutek czego gabinet Jerzego Buzka stał się rządem mniejszościowym - opartym tylko na AWS, zapytaliśmy badanych o ich stosunek do tego rządu.

¹ Sondaż „Omnibus” przeprowadzono w dniach od 15 do 20 czerwca 2000 roku na liczącej 1066 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 2

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI ₍₁₎	VI ₍₂₎	
	1999						2000							
	w procentach													
Zwolennicy	30	26	25	24	26	26	24	22	20	22	22	19	17	
Przeciwnicy	35	39	43	44	41	40	40	45	46	49	44	51	49	
Obojętni	30	31	28	29	30	31	33	31	29	25	30	25	27	
Trudno powiedzieć	5	4	4	3	3	4	3	2	4	4	4	4	7	

Poparcie dla mniejszościowego rządu AWS utrzymuje się na takim samym poziomie, na jakim kształtowało się ono wobec gabinetu AWS-UW w momencie rozpadu koalicji. W granicach błędu statystycznego zmalała liczba zarówno zwolenników, jak i przeciwników rządu, wzrósł natomiast odsetek badanych deklarujących obojętność oraz powstrzymujących się od zajęcia stanowiska. Mniejszościowy gabinet AWS cieszy się stosunkowo największym poparciem wśród mieszkańców wielkich miast (odsetek zwolenników rządu jest wśród nich niewiele niższy od liczby jego przeciwników). Natomiast najmniejsze poparcie ma na wsi, gdzie do jego zwolenników zalicza się jedynie 8% badanych. Zaskakujące jest, że w porównaniu z początkiem czerwca liczba przeciwników rządu znacząco wzrosła wśród potencjalnych wyborców AWS.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych	Stosunek do rządu								
	zwolennicy			obojętni			przeciwnicy		
	V 2000	1-6 VI 2000	15-20 VI 2000	V 2000	1-6 VI 2000	15-20 VI 2000	V 2000	1-6 VI 2000	15-20 VI 2000
	w procentach								
AWS	57	63	52	20	18	17	20	14	27
UW	56	46	42	23	5	10	19	43	42
PSL	19	29	10	23	21	20	58	50	64
SLD	12	8	7	16	13	20	72	78	71
Niezdecydowani	22	14	8	37	32	35	30	45	48
Niezamierzający głosować	13	12	12	43	33	37	38	49	40

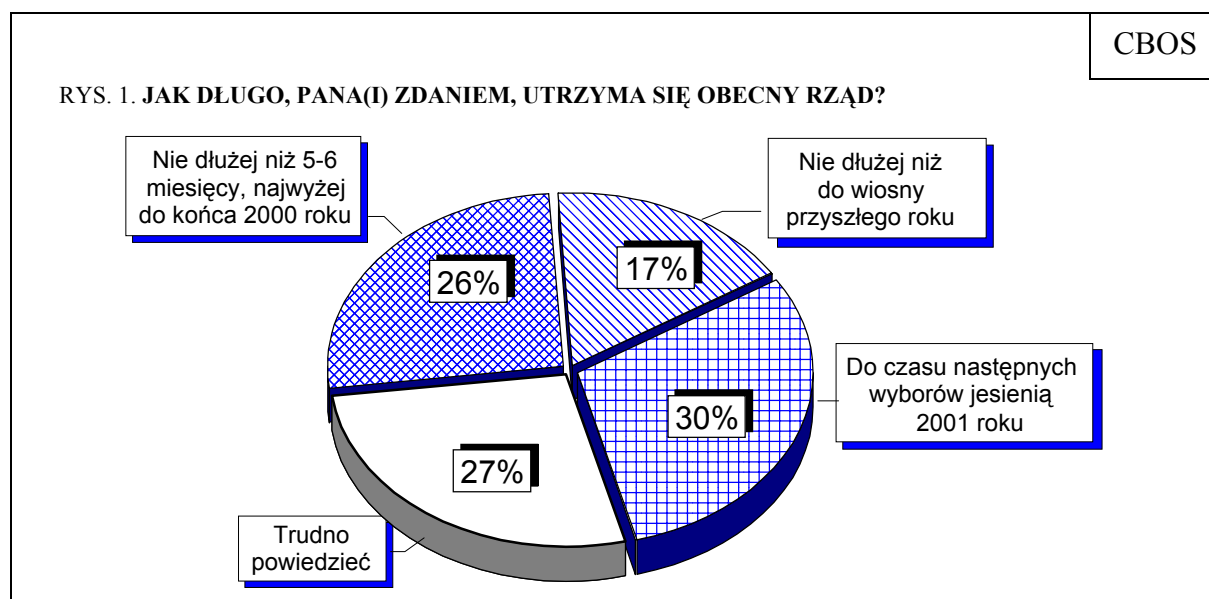
Pominięto „trudno powiedzieć”.

Równocześnie nieco poprawiły się notowania premiera Jerzego Buzka. Wprawdzie wzrost odsetka osób zadowolonych z tego, że sprawuje on funkcję szefa rządu, mieści się w granicach błędu statystycznego, jednak liczba niezadowolonych znacząco zmalała na rzecz odsetka powstrzymujących się od zajęcia stanowiska w tej sprawie. Można to wiązać z komentarzami wskazującymi na - paradoksalnie - większą swobodę manewru, jaką ma Jerzy Buzek jako premier rządu mniejszościowego. Powstrzymanie się od zajęcia stanowiska może oznaczać wyczekiwanie, jak wykorzysta on te możliwości.

Tabela 4

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Jerzy Buzek?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI ₍₁₎	VI ₍₂₎
	1999						2000						
	w procentach												
Tak	33	27	28	29	29	30	26	25	23	22	22	20	23
Nie	51	53	55	58	55	52	55	58	59	61	59	61	54
Trudno powiedzieć	17	20	17	13	16	18	19	17	18	17	19	19	23

Jedynie niespełna jedna trzecia (30%) badanych przewiduje, że obecny rząd dotrwa do jesieni przyszłego roku, a więc do upływu pełnej, czteroletniej kadencji parlamentu. Warto przypomnieć, że na początku lutego bieżącego roku ponad połowa (55%) ankietowanych spodziewała się, że do jesieni 2001 roku dotrwa rząd koalicji AWS-UW.



Ewentualne ustąpienie obecnego rządu spotkałoby się z niezadowoleniem jedynie co dziewiątego respondenta. Największa grupa (42%) ankietowanych przyjąłaby je z obojętnością, a jedna trzecia - z zadowoleniem. W lutym tego roku w stosunku do rządu koalicji AWS-UW opinie na ten temat były zbliżone.

Tabela 5

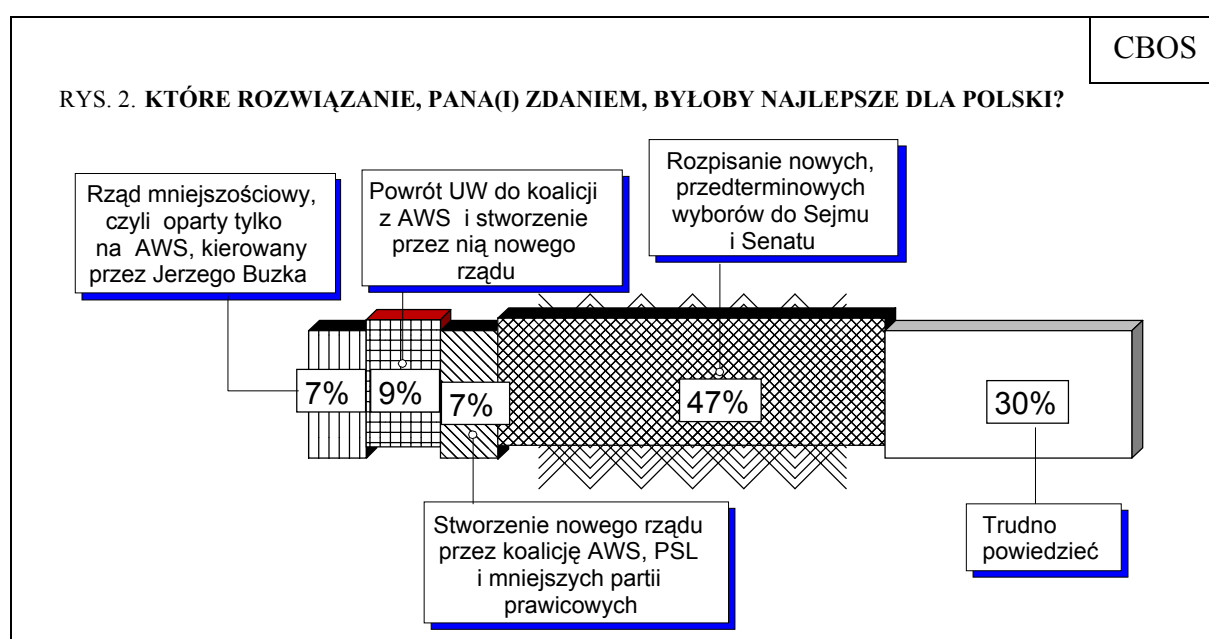
Czy wiadomość o ustąpieniu obecnego rządu przyjął(ęła)by Pan(i):	Wskazania respondentów według terminów badań			
	V 1999	XI 1999	II 2000	VI 2000
	w procentach			
- z zadowoleniem	26	33	34	33
- z obojętnością	47	44	47	42
- z niezadowoleniem	18	16	12	11
Trudno powiedzieć	9	7	7	14

Jedynie w potencjalnym elektoracie AWS obojętność w przypadku ustąpienia obecnego rządu równoważyłaby się z niezadowoleniem. Wśród wyborców UW, podobnie jak wśród osób niezdecydowanych, które ugrupowanie polityczne poprzec, dominowałaby obojętność. Natomiast zwolennicy PSL, a szczególnie SLD przeważnie z zadowoleniem przyjąłby wiadomość o ustąpieniu obecnego rządu.

Tabela 6

Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych	Czy wiadomość o ustąpieniu obecnego rządu przyjął(ęła)by Pan(i):			
	z zadowoleniem	z obojętnością	z niezadowoleniem	Trudno powiedzieć
	w procentach			
AWS	14	35	36	15
UW	24	41	20	15
PSL	48	39	5	8
SLD	64	27	4	6
Niezdecydowani	28	49	5	19
Niezamierzający głosować	18	55	8	19

Idea powrotu UW do koalicji z AWS i stworzenie przez te partie nowego rządu ma niewielu zwolenników (9%). Podobnie niepopularne jest porozumienie AWS z mniejszymi ugrupowaniami prawicowymi i PSL-em w celu utworzenia nowego gabinetu rządowego (7%). Również niewielka liczba badanych uważa rząd mniejszościowy za najlepsze w obecnej sytuacji rozwiązanie dla kraju (7%). Natomiast blisko połowa ankietowanych sądzi, że najkorzystniejsze dla Polski byłoby rozpisanie nowych wyborów do Sejmu i Senatu. Liczba zwolenników przedterminowych wyborów parlamentarnych wzrosła o 5 punktów procentowych w stosunku do pierwszej dekady czerwca².



Za przedterminowymi wyborami częściej niż inne kategorie społeczne i demograficzne opowiadają się ludzie młodzi, a szczególnie uczniowie i studenci. Koncepcję taką popierają w większości sympatycy SLD, ale także co drugi zwolennik UW. Trzeba też zwrócić uwagę, że nieco więcej potencjalnych wyborców UW niż AWS uważa, iż ponowne zawiązanie koalicji przez te ugrupowania i utworzenie przez nią nowego rządu byłoby najlepsze dla Polski.

² Por. komunikat CBOS „Opinie o koalicji AWS-UW”, czerwiec 2000.

Tabela 7

Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych	Które rozwiązanie byłoby najlepsze dla Polski?				
	Rząd mniejszościowy, czyli oparty tylko na AWS, kierowany przez Jerzego Buzka	Powrót UW do koalicji z AWS i stworzenie przez nią nowego rządu	Stworzenie nowego rządu przez koalicję AWS, PSL i mniejszych partii prawicowych	Rozpisanie nowych, przedterminowych wyborów do Sejmu i Senatu	Trudno powiedzieć
	w procentach				
AWS	21	24	8	27	20
PSL	10	3	21	54	12
SLD	2	5	6	73	14
UW	2	30	3	50	15
Niezdecydowani	3	5	5	41	46
Niezamierzający głosować	6	6	6	35	47

★

★

★

Zakończenie kryzysu politycznego w niewielkim stopniu wpłynęło na poprawę nastrojów społecznych. Również poparcie dla mniejszościowego gabinetu rządowego, opartego tylko na AWS, jedynie nieznacznie różni się od poparcia udzielanego rządowi koalicyjnemu AWS-UW w ostatnim okresie jego istnienia. Natomiast w porównaniu z początkiem czerwca nieznacznie wzrosła liczba zwolenników przedterminowych wyborów do Sejmu i Senatu.

Opracował

Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do rządu

(%)

	Zwolennicy	Przeciwnicy	Obojętni	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	17	49	27	7	1066
Płeć					
Mężczyźni	16	57	23	5	506
Kobiety	18	43	31	9	560
Wiek					
18-24 lat	15	46	32	6	152
25-34	12	45	36	7	188
35-44	10	58	27	5	203
45-54	27	50	19	5	203
55-64	17	56	20	7	144
65 lat i więcej	20	41	29	10	174
Miejsce zamieszkania					
Wieś	8	55	30	7	394
Miasto do 20 tys.	18	53	22	7	120
20-100 tys.	17	48	26	9	202
101-500 tys.	23	46	27	4	209
501 tys. i więcej mieszk.	31	37	25	7	141
Wykształcenie					
Podstawowe	15	46	31	8	310
Zasadnicze zawodowe	11	55	28	5	294
Średnie	22	47	24	7	372
Wyższe	19	53	23	5	90
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	16	50	29	5	72
Prac. umysł. niż. szczebla	23	49	21	7	95
Pracownicy fiz.- umysł.	23	42	27	8	65
Robotnicy wykwalifikowani	11	54	31	4	90
Robotnicy niewykwalifik.	7	65	23	4	50
Rolnicy	9	58	28	4	59
Pracujący na własny rach.	17	43	29	10	57
Bierni zawodowo					
Renciści	14	54	23	9	136
Emeryci	25	43	24	8	204
Uczniowie i studenci	19	47	32	2	57
Bezrobotni	18	52	23	6	118
Gospodynie domowe i inni	2	39	50	9	62
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	13	59	24	5	192
spółce właścicieli	21	41	34	4	90
prywatnych i państwa	22	44	25	9	183
sekt. pryw. poza rolnict.	11	57	29	3	75
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	9	59	30	2	161
276-399	14	56	24	6	113
400-549	16	53	27	4	218
550-799	22	44	30	4	155
Powyżej 799 zł	25	47	20	8	192
Ocena własnych war. mater.					
Złe	11	57	23	8	406
Średnie	18	45	32	5	429
Dobre	25	44	24	7	231
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	23	46	21	10	68
Raz w tygodniu	19	47	26	8	570
1-2 razy w miesiącu	14	47	30	9	156
Kilka razy w roku	14	51	31	3	172
W ogóle nie uczestniczy	11	66	22	1	100
Poglądy polityczne					
Lewica	7	76	15	2	270
Centrum	13	51	29	6	283
Prawica	40	35	20	6	241
Trudno powiedzieć	10	34	43	13	270

Tabela 2. Które rozwiązanie, Pana(i) zdaniem, byłoby najlepsze dla Polski? 1 - Rząd mniejszościowy, czyli oparty tylko na AWS, kierowany przez Jerzego Buzka; 2 - Powrót UW do koalicji z AWS i stworzenie przez nią nowego rządu; 3 - Stworzenie nowego rządu przez koalicję AWS, PSL i mniejszych partii prawicowych; 4 - Rozpisanie nowych, przedterminowych wyborów do Sejmu i Senatu

	(%)					
	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	7	9	7	47	30	1066
Płeć						
Mężczyźni	7	12	7	53	22	506
Kobiety	6	7	7	42	38	560
Wiek						
18-24 lat	1	9	3	58	29	152
25-34	6	10	9	47	28	188
35-44	6	10	8	45	31	203
45-54	9	12	6	50	23	203
55-64	11	10	5	50	24	144
65 lat i więcej	6	5	8	35	46	174
Miejsce zamieszkania						
Wieś	7	4	7	42	40	394
Miasto do 20 tys.	7	12	4	49	28	120
20-100 tys.	3	7	10	55	25	202
101-500 tys.	9	15	4	47	25	209
501 tys. i więcej mieszk.	6	18	8	48	20	141
Wykształcenie						
Podstawowe	4	6	6	39	45	310
Zasadnicze zawodowe	9	6	7	50	28	294
Średnie	8	13	7	50	23	372
Wyższe	3	18	9	53	17	90
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	0	17	8	52	23	72
Prac. umysł. niż. szczebla	9	12	6	50	23	95
Pracownicy fiz.- umysł.	10	6	13	50	21	65
Robotnicy wykwalifikowani	3	12	7	59	19	90
Robotnicy niewykwalifik.	7	16	3	45	28	50
Rolnicy	4	0	10	47	38	59
Pracujący na własny rach.	4	17	2	51	27	57
Bierni zawodowo						
Renciści	8	2	3	49	39	136
Emeryci	10	6	10	38	36	204
Uczniowie i studenci	2	6	9	62	22	57
Bezrobotni	6	16	2	44	32	118
Gospodynie domowe i inni	7	11	10	34	38	62
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	5	10	7	57	21	192
spółce właścicieli	6	6	10	51	26	90
prywatnych i państwa	6	19	4	47	25	183
sekt. prywat. poza rolnict.	3	3	10	51	32	75
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 275 zł	6	7	6	44	37	161
276-399	4	5	9	60	21	113
400-549	8	8	9	43	32	218
550-799	9	11	6	43	31	155
Powyżej 799 zł	4	13	8	53	21	192
Ocena własnych war. mater.						
Złe	6	7	6	47	34	406
Średnie	7	9	7	44	32	429
Dobre	7	14	8	52	19	231
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	6	10	9	37	38	68
Raz w tygodniu	9	8	8	46	30	570
1-2 razy w miesiącu	1	11	9	45	34	156
Kilka razy w roku	7	11	1	52	29	172
W ogóle nie uczestniczy	2	11	6	59	23	100
Poglądy polityczne						
Lewica	4	2	7	76	11	270
Centrum	6	12	7	50	26	283
Prawica	16	23	10	34	17	241
Trudno powiedzieć	1	2	3	28	65	270